

інституцій забезпечувати виконання цих зобов'язань. За відсутності надійних механізмів правозастосування міжнародному праву може бракувати «зубів», що підриває його здатність притягати держави до відповідальності за порушення демократичних принципів і прав людини.

Отже, вплив міжнародного права на демократичне державне управління в сучасну епоху є глибоким і багатограним, охоплюючи як можливості, так і виклики для просування демократичних цінностей і принципів на світовій арені. Забезпечуючи основу для співпраці, сприяючи підзвітності та захисту прав людини, міжнародне право слугує наріжним каменем демократичного врядування у все більш взаємопов'язаному світі. Однак реалізація повного потенціалу міжнародного права у просуванні демократичного врядування вимагає від держав, міжнародних інституцій та суб'єктів громадянського суспільства постійної прихильності до підтримки верховенства права, поваги до прав людини та просування демократичних принципів у всіх аспектах глобального управління.

Література

1. Загальна декларація прав людини: Декларація; ООН від 10.12.1948. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_015 (дата звернення: 29.01.2024).

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Пакт; ООН від 16.12.1966. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_043 (дата звернення: 29.01.2024).

УДК 342.95:35.078.3(477)(043.2)

Бондаренко С.Ю., фахівець КТЗК ЦКБ ННГІ ІБ СК,
Національна академія СБ України, м. Київ, Україна

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО КОДЕКСУ

Швидке поширення цифрової інформації в сучасному суспільстві викликає значні правові та етичні проблеми щодо управління нею та її використання. Наша робота має на меті розглянути необхідність створення єдиного інформаційного кодексу, який би регулював збір, поширення та використання даних відповідно до принципів прозорості, підзвітності та дотримання прав особистості. Дійсно, «потреба в єдиному інформаційному кодексі» представляє переконливу філософську площину, де перетинаються право, етика, технології та управління. У нашому цифровому взаємопов'язаному світі інформація поширюється з безпрецедентною швидкістю, формуючи думки, політику та суспільні

норми. Проте, на тлі такого поширення даних, відсутність цілісної уніфікованої правової бази, яка б регулювала їхнє поширення та використання, створює серйозні проблеми.

По суті, заклик до створення єдиного інформаційного кодексу відобразатиме визнання влади, притаманної інформації, та моральних імперативів, які супроводжують управління нею. Інформація, чи то у вигляді новин, персональних даних або культурних артефактів, є не просто товаром, а ресурсом, наділеним суспільною значущістю. Тому управління нею вимагає ретельного дотримання таких принципів, як прозорість, підзвітність і повага до індивідуальної автономії. З філософської точки зору, пошук єдиного інформаційного кодексу спонукає нас замислитися над природою істини, знання та етичними обов'язками тих, хто контролює інформаційні потоки. У світі, де багато дезінформації та пропаганди, пошук істини стає етичним імперативом, що вимагає прихильності до інтелектуальної чесності, ретельної перевірки фактів та різноманітності точок зору. Більше того, поширення інформації несе в собі здатність формувати сприйняття, впливати на поведінку і навіть маніпулювати громадською думкою. Таким чином, етичні міркування повинні виходити за рамки простої точності і охоплювати питання навмисності, упередженості та потенційного впливу інформації на окремих осіб і суспільство в цілому.

Крім того, потреба в єдиному інформаційному кодексі пов'язана з ширшими проблемами справедливості, рівності та демократизації знань. В епоху, позначену цифровими розривами і нерівним доступом до інформації, етичний імператив забезпечення справедливого розподілу і репрезентації набуває першочергового значення. Це вимагає не лише подолання нерівності в доступі до технологій та інформаційної грамотності, а й протистояння системним упередженням, закладеним в алгоритмах, практиках збору даних та медіа-репрезентаціях. У боротьбі зі складнощами інформаційного врядування ми стикаємося з фундаментальними питаннями про владу, свободу і природу самої демократії. Пошуки єдиного інформаційного кодексу вимагають переосмислення традиційних уявлень про управління, переходу від регуляторних підходів до більш партисипативних, інклюзивних моделей, які дають людям можливість самостійно розпоряджатися власними даними та брати активну участь у процесах прийняття рішень.

Зрештою, заклик до створення єдиного інформаційного кодексу спонукає нас розвивати культуру етичної відповідальності, критичного мислення та громадянської активності в нашу цифрову епоху. Це вимагає філософської переорієнтації на інформацію як спільне благо, що вимагає колективних дій і спільних етичних зобов'язань для забезпечення етичного управління нею задля покращення життя суспільства в цілому.

Швидке поширення цифрової інформації в сучасному суспільстві викликає значні правові та етичні проблеми щодо управління нею та її використання. Цей юридичний висновок має на меті розглянути необхідність створення єдиного інформаційного кодексу, який би регулював збір, поширення та використання даних відповідно до принципів прозорості, підзвітності та дотримання прав особистості. Право на свободу вираження поглядів та доступ до інформації закріплено в багатьох національних конституціях (Україна – не виключення) та міжнародних документах з прав людини [1]. Однак ці права не є абсолютними і можуть підлягати обмеженням з метою захисту громадського порядку, національної безпеки та приватного життя. Єдиний інформаційний кодекс має забезпечити баланс між сприянням свободі вираження поглядів та захистом інших фундаментальних прав. У різних юрисдикціях прийняті закони, що регулюють збір, обробку та зберігання персональних даних, такі як Загальний регламент захисту даних Європейського Союзу (GDPR) та Каліфорнійський закон про захист персональних даних споживачів (CCPA) [2,3]. Єдиний інформаційний кодекс міг би гармонізувати ці розрізнені правові рамки, забезпечивши чіткість і узгодженість стандартів захисту даних у різних країнах.

Закони про авторське право, торгові марки та патенти регулюють право власності та використання інтелектуальної власності, в тому числі цифрового контенту. Єдиний інформаційний кодекс повинен прояснити права і обов'язки авторів, розповсюджувачів і споживачів контенту, а також вирішити нові проблеми, такі як цифрове піратство і порушення прав в Інтернеті. Поширення цифрової інформації також призвело до зростання кіберзагроз і злочинної діяльності, таких як хакерство, крадіжка особистих даних і витік інформації. Єдиний інформаційний кодекс повинен містити положення щодо посилення заходів кібербезпеки, сприяння обміну інформацією між правоохоронними органами та встановлення покарань за кіберзлочини. Ефективне впровадження єдиного інформаційного кодексу вимагає надійних механізмів регуляторного нагляду та правозастосування. Регуляторні органи повинні мати повноваження контролювати дотримання кодексу, розслідувати порушення та накладати санкції на суб'єктів, які його не дотримуються. Крім того, для ефективного вирішення транскордонних інформаційних питань необхідна міжнародна співпраця та взаємодія.

Отже, потреба в єдиному інформаційному кодексі очевидна у світлі складних правових та етичних викликів, що постають перед цифровою епохою. Такий кодекс забезпечив би всеосяжну основу для управління збором, поширенням і використанням інформації таким чином, щоб поважати фундаментальні права, сприяти інноваціям і зміцнювати довіру до цифрової екосистеми. Вкрай важливо, щоб політики, законодавці та

зацікавлені сторони співпрацювали у розробці та впровадженні єдиного інформаційного кодексу для ефективного вирішення цих нагальних проблем.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 29.01.2024).

2. General Data Protection Regulation (GDPR) – Official Legal Text. General Data Protection Regulation (GDPR). URL: <https://gdpr-info.eu/> (date of access: 29.01.2024).

3. California Consumer Privacy Act (CCPA). State of California - Department of Justice - Office of the Attorney General. URL: <https://oag.ca.gov/privacy/ccpa> (date of access: 29.01.2024).

УДК 340.1(043.2)

Булкат М.С., д.ю.н., доцент,
Інститут права та суспільних відносин
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»,
м. Київ, Україна

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ: ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ

Натепер у вітчизняній публічно-правовій доктрині зберігають актуальність тенденції переосмислення її засадничих положень. Їх основу становлять дослідження співвідношення держави і громадянського суспільства. Вони вдало розроблені О. Скрипнюком [16; 17; 18], В. Цветковим, І. Кресіною [4; 19]. Науковці відзначили, що держава виступає як система, що визначає вектор розвитку громадянського суспільства, і навпаки. На початковому етапі трансформації відносин держави і громадянського суспільства поширилося спрощене уявлення, що чим сильніші громадські організації, тим слабші установи державної влади. Натепер усталеним є співвідношення: сильне суспільство – сильна держава. Наскрізною ідеєю сучасної публічно-правової доктрини є діалектичний зв'язок партнерського розвитку держави і громадянського суспільства [19, с. 6–7]. Науковці традиційно вказують на їх розвиток з урахуванням концепції людиноцентризму. Натхненником її використання, як відомо, був В. Авер'янов. Окремим концептуальним напрямом наукових досліджень залишається європеїзація та адаптація законодавства